

PROSVETNI DELAVEC

Večerna politična šola za prosvetne delavce v Ljubljani

Velike družbeno-ekonomske spremembe v novi Jugoslaviji so nujno postavile zahtevo po oblikovanju novega človeka, človeka, ki bo po svojih stremiljenjih in sposobnostih aktiven graditelj socializma. Ker pa v oblikovanju človeka zavzema eno najodgovornejših mest šola, je družba postavila tudi pred šolo nove cilje in naloge v vzgoji mladega narasčaja. Šola mora danes oblikovati vsestransko razvito osebnost, človeka, ki bo tako vzgojen in izobražen, da bo lahko sodeloval v družbenem upravljanju in delavskem samoupravljanju ter aktivno doprinesel k nadaljnji graditvi socializma. Tega ni moč storiti samo s prilagajanjem stare šole potrebam naše družbe, ampak s korenito spremembo same strukture in organizacije šole. Te morajo biti povezane z družbeno-ekonomsko stvarnostjo, da bi lahko vnašale v delo nove elemente in metode, vzporedno pa razvijale tudi druge oblike aktivnosti, ki doprinesejo k oblikovanju vsestranske razvite mlade generacije. V tem je bistvo reforme, ki se je pri nas že začela izvajati. To pa je nov, globlji proces, ki šolstvo postavlja na nove osnove.

Nosilci teh korenitih sprememb so v prvi vrsti prosvetni delavci. Zato ni dovolj, da je učitelj samo dober strokovnjak in pedagog, ampak mora biti predvsem tudi pravilno ideološko usmerjen in družbeno-politično razgledan, da bo sposoben živo spremljati sodobni razvoj in rezultate znanosti, umetnosti in družbene prakse, ter jih uporabljati pri vzgojnem delu. Ta sposobnost pa izhaja iz njegove družbeno-politične izobrazbe, ki temelji na načelih marksizma.

Prav zaradi tega je Okrajni komite ZKS Ljubljane v zvezi z Okrajno delavsko univerzo ustanovil v Ljubljani večerno politično šolo za prosvetne delavce, ki naj prosvetnim delavcem pomaga, da bodo izpopolnili svoje marksistično znanje in ga znali vnašati v šolo in pouk.

Ta šola predstavlja prvi poizkus sistematičnega politično-ideološkega izobraževanja prosvetnih delavcev v obliki dopolnilnega večernega šolanja. Na razpis uprave šole se je prijavilo mnogo več kandidatov, kot jih je želela šola sprejeti. Namesto enega, je šola odprla dva oddelka, v katerih se izobražuje 56 slušateljev, učiteljev in profesorjev.

Zainteresiranost prosvetnih delavcev za politično šolo dokazuje, da se za politično in družbeno življenje globoko zanimajo in da čutiljo potrebo po sistematičnem izobraževanju na tem področju. Zato bo šola letos ustanovila podobne oddelke tudi v Kočevju, Trbovljah, Kamniku in Domžalah, na šoli v Ljubljani pa odprla še tri posebne oddelke — za družbene vede, za prirodne vede in za književnost, kulturo in umetnost. S tem bo šola omogočila tako dopolnilno izobraževanje tudi širšemu krogu prosvetnih in kulturnih delavcev ljubljanskega okraja.

Program šole daje prosvetnim delavcem zaokrožen oris socialističnega razvoja pri nas in v svetu, poleg tega pa jih seznanja s problemi, ki so v neposredni zvezi z njihovim prosvetnim delom. Program zajema pet skupin tem, in sicer: znanstveni socializem, delavsko gibanje, politično ekonomijo in ekonomijo FLRJ, subjektivni faktor in kulturno-prosvetno politiko. Medtem ko so prve štiri skupine tem splošnega značaja, deloma prirejene potrebam prosvetnih delavcev, je zadnja skupina tem izrazito namenjena praktičnim potrebam prosvetnih delavcev v šoli in družbi. Novi program te šole pa bo prilagojen glede na zanimanje prosvetnih in kulturnih delavcev za razne družbene teme, za proučevanje dialektike prirode in poglobljene razprave o aktualnih kulturnih problemih.

Delo v šoli poteka v obliki predavanj in razgovorov. Težišče dela je v glavnem v razpravah, kjer slušatelji na osnovi izmenjavanja mnenj prihajajo do marksističnih pogledov zastavljenih vprašanj oziroma problemov. Razprave so posebno živahne in konstruktivne pri obravnavanju zadnjih skupin tem, ki se nanašajo na konkretne prosvetne probleme. Zanimivo je, da so slušatelji ocenili kot najtežji del programa politično ekonomijo, ki pa je osnova za razumevanje našega

gospodarstva in družbe. To kaže, da moramo v bodoče obravnavanje tem politične ekonomije posebno skrbno pripraviti.

Na šoli predavajo naši teoretiki in praktiki, ki imajo izkušnje v političnem delu, in so predavanja zares dobra. Šola skuša posamezna vprašanja prosvetnim delavcem približati tudi čimbolj nazorno in organizira poučne ekskurzije. Slušatelji prvega letnika so se seznanili z graditvijo našega komunalnega sistema, z delavskim samoupravljanjem, ogledali so si trboveljsko komuno in se razgovarjali z delavskim svetom Strojnih tovarn in z vodilnimi predstavniki družbeno-političnega življenja trboveljske komune. Prav tako so slušatelji došli socialistično preobrazbo našega kmetijstva, ko so si ogledali obrate Severnega kmetijskega kombinata. Razgovori z našimi prosvetnimi, kulturnimi in političnimi voditelji pa bodo dali odgovore na mnoga vprašanja, ki so v zvezi z vsebino reformirane šole.

V maju bo šola z izpiti zaključila delo. Slušatelji so že v začetku marca dobili teme, iz katerih pišejo domače naloge, katere bodo na izpiti zagovarjali. Nekatere teme so konkretne, iz prakse in povezane z delom prosvetnih delavcev v šoli in na terenu. Uspele teme bo uprava šole objavila, dve najboljši pa nagradila.

Znanje, ki si ga bodo tako pridobili, pa bodo prosvetni delavci poglobili z dopolnilnimi seminarji, ki jih bo za njih prihodnje leto organizirala uprava šole pri politični šoli. To jim bo v veliko pomoč pri delu na njihovih šolah, tako pri samem pouku kot tudi pri pomoči razrednim in šolskim skupnostim, mladinski in pionirski organizaciji, sindikalni organizaciji, partijskim in strokovnim aktivom prosvetnih delavcev, kjer se slušatelji že udeležujejo kot predavatelji in organizatorji. Prav tako pa bodo slušatelji te politične šole lahko nudili še večjo pomoč družbenim organom in množičnim organizacijam komune, kjer je delo prosvetnih delavcev kot intelektualcev zlasti na podeželju še posebno koristno.

Kosorič Vekoslava

RAZVOJ ŠOLSTVA JE POGOJ ZA HITREJŠI DRUŽBENI IN GOSPODARSKI NAPREDEK

V. KONGRES SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA JUGOSLAVIJE

Od ponedeljka 18. aprila do petka 22. aprila je trajal v Beogradu V. kongres naše najbolj množične organizacije: Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije. V delu kongresa je sodelovalo 1624 delegatov iz vseh krajev Jugoslavije, prisostvovalo pa je nad 40 predstavnikov političnih strank in gibanj iz Evrope, Azije, Afrike in Južne Amerike, ki so v svojih pozdravnih govorih izrazili tople simpatije in zanimanje vseh narodov sveta za pogumni boj jugoslovanskega ljudstva za lepšo prihodnost.

Predsednik Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije Josip Broz Tito je prvi dan kongresa prebral obširen referat: "Izgradnja socializma ter vloge in naloge Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije".

Potem ko je podrobneje obravnaval vsestranski gospodarski in družbeni razvoj naše dežele v razdobju od prejšnjega kongresa 1953. leta (podatki, ki jih je tovariš Tito navedel na osnovi raznih analiz, so zelo poučni in uporabni), je govoril o prihodnjih nalogah organizacije Socialistične zveze in vsega jugoslovanskega ljudstva, o nalogah, ki nam jih postavlja dosedanj razvoj. Pri tem je močno in na več mestih poudaril odločilno vlogo našega šolstva in izobraževanja sploh, ki naj usposobi delovnega človeka, da bo kos novim nalogam.

Nadaljnji pospešeni gospodarski razvoj, je rekel tovariš Tito, bodo vsekakor spremljale nadaljnje strukturalne in kvalitativne spremembe, ki bodo naše gospodarstvo čedalje bolj približevale ravni in strukturi, značilni za razvite dežele. Odločilno silo v takšnem gibanju bo nedvomno

pomenilo nadaljnje povečanje industrijske proizvodnje. Vsa dosedanja proučevanja in analize opozarjajo tako na potrebo kot na možnost, da bi visoka stopnja povečanja industrijske proizvodnje ostala še nadalje na ravni, ki zagotavlja nadaljnji nagli proces industrializacije. Vse okoliščine tudi kažejo, da lahko v naslednjem obdobju zanesljivo računamo z nadaljevanjem procesa revolucionarnih preobrazb v kmetijstvu, z visoko stopnjo povečanja in spreminjanjem strukture kmetijske proizvodnje, hkrati s krepitvijo socialističnih odnosov na vasi.

Takšna perspektiva našega vsestranskega razvoja pa bo terjala pospešeno ustvarjanje lastne tehnike; proces modernizacije našega gospodarstva opozarja na pomen organiziranega in široko zastavljenega znanstveno-raziskovalnega dela na področju tehnike in na potrebo po razvijanju omrežja ustreznih znanstvenih ustanov. Se posebno pozornost pa bo treba posvetiti urejanju problema kadrov in zboljšanju kvalifikacije delovne sile. Po nekaterih analizah bo potrebno v zvezi s prihodnjim petletnim planom gospodarskega razvoja FLRJ, da se v prihodnjih petih letih podvoji število tistih študentov na fakultetah ter višjih in visokih šolah, ki končujejo šolanje, število učencev, ki končujejo srednje strokovne šole, pa več kot potroji. Razen tega bo z raznimi oblikami dopolnilnega šolanja za odrasle, s šolami za kvalificiranje in visokokvalificirane delavce ter s tem, da bo delavcem omogočeno pridobiti si kvalifikacije na podlagi strokovnih izpizov, potrebno, da se v naslednjem obdobju povprečno na leto usposobi nad 55.000 ljudi. V celoti nam bo v prihodnjih petih letih potreben skupen dotok okrog 850.000 kvalificiranih delavcev in strokovnjakov; te potrebe po kadrih pa bodo z razvojem gospodarstva čedalje več-

je. Da bi te naloge izpolnili, bo seveda potrebno, da bodo izpolnjeni ustrezni organizacijski, materialni in drugi pogoji.

Solska reforma je že rodila pozitivne sadove, je nadaljeval tovariš Tito, čeprav še ni zaključena in dokončana, zlasti glede večje vneme otrok in mladine za učenje, kar je posledica opuščanja raznega balasta ter zastarelosti učbenikov in pedagogike. Razen nekaterih še neurejenih materialnih vprašanj, kot sta šolski prostor in oprema, je največja težava v delu naših šol oziroma učnega osebja, učencev in študentov v tem, da še zmerom nimamo dovolj sodobnih učbenikov, ki bi ustrezali ravni sedanjih znanstvenih in tehničnih dosežkov ter stopnji in smeri razvoja naše socialistične dežele.

Šolanje strokovnih kadrov ne zadovoljuje naših potreb. Fakultete in visoke šole bodo morale bolj smelo usmerjati kadre in specializacijo v skladu s potrebami gospodarstva in našega družbenega razvoja. Z znatno bolj elastičnim sistemom pouka je treba omogočiti šolanje strokovnjakov različnih stopenj strokovnosti. Dostikrat gre za nepravilen odnos do tega zelo važnega vprašanja in za pomanjkanje razumevanja, da sta razvoj šolstva in šolanje strokovnega kadra prvi pogoj za hitrejši družbeni in gospodarski razvoj. Vskladiti je treba razvoj strokovnih šol s sedanjimi in perspektivnimi potrebami gospodarstva. V ta namen se je treba bolj smelo lotiti izbire oblik strokovne izobrazbe in vrste šol, ki jo terja sodobna proizvodnja. To pomeni, da moramo imeti pri razvijanju strokovnega šolstva pred očmi konkretne potrebe posameznih gospodarskih panog, celo potrebe posameznih podjetij. V sistemu strokovne izobrazbe mora biti vsem našim državljanom omogočeno, da si po svojih sposobnostih pridobe vse stopnje strokovne izobrazbe, ne glede na način, po katerem so prej pridobivali strokovno izobrazbo. Pri tem pa morajo aktivno sodelovati gospodarske organizacije, zakaj prav one neposredno čutijo, kakšni kadri so jim potrebni. Gospodarske organizacije morajo nuditi neprimerno večjo materialno in kadrovsko pomoč strokovnim šolam in drugim ustanovam, ki šolajo kadre za potrebe gospodarskih organizacij.

Tovariš Tito je govoril tudi o problemu šolskega prostora in naglasil, da bo potrebno v prihodnjem petletnem obdobju tudi ta vozal razvojljati in določiti za gradnjo novih šol več sredstev. Socialistična zveza je imela doslej zelo velik pomen v našem družbenem razvoju, še večji pomen pa bo imela v prihodnosti. Njena vloga v našem celotnem družbenem razvoju in v razvoju neposredne socialistične demokracije je ogromna, ker je tudi sama ena osnovnih oblik neposredne socialistične demokracije in eden bistvenih elementov sistema družbenega samoupravljanja, je rekel tovariš Tito.

O bistvenih vprašanjih našega družbenega razvoja so govorili še drugi vodilni jugoslovanski državniki in veliko število delegatov.

Predsednik Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije tovariš Josip Broz-Tito je na začetku kongresa sprejel pozdrave in cvetje od delegacije pionirjev

IDEJNA VZGOJA NAJVAŽNEJŠA

Posvetovanje učiteljskihnikov Slovenije

Ze tretje leto zapored so se srečali bodoči učitelji, dijaki učiteljske vse Slovenije na posvetovanju, ki so se ga poleg delegacij dijakov in profesorjev udeležili tudi vidni predstavniki mladinskega političnega življenja in upravnega sistema, med njimi član predsedstva CK LMJ tov. Badovina, predsednik CK LMS Stane Kranjc, predsednik OK LMS Ljubljana tov. Bernik, pomočnik sekretarja za šolstvo LRS tov. Boris Lipužič, direktor Zavoda za napredek šolstva LRS tov. Vladimir Cvetko in drugi. Posvetovanje, ki je trajalo dva dni, 9. in 10. aprila 1960, je v polni meri opravičilo svoj namen in je uvodna ugotovitev, da se mora s tradicijo teh posvetovanj nadaljevati, popolnoma pravilna.

Prvi dan so udeleženci posvetovanja poslušali referat sodelavca šolske komisije pri CK LMS tov. Romana Oberlinterja in koferat predstavnice LMS na ljubljanskem učiteljskištvu tov. Ivica Smejc. Referat je prikazal nove naloge učiteljskega glede na reformo osnovnega šolstva in zavzemanje ter dolžnosti LMS pri vzgajanju učnega kadra, medtem ko je koferat govoril o reformi učiteljskega, o družbeni vlogi učitelja itd. Po referatih se je razvila živahna diskusija, ki je jasno prikazala stanje na slovenskih učiteljskih in veliko voljo mladine na njih, da bi jih čimbolj in čim hitreje reformirali in tako zadostili potrebam družbe po prosvetno-vzgojiteljskem kadru, tako v kvantitetnem kot kvalitetnem pogledu.

Diskusije mladincev — bodočih učiteljev so se dotaknile precejšnje reforme potrebnih vprašanj, med njimi na prvem mestu idejne vzgoje mladega rodu. Z vsvo resnostjo so postavljali vprašanja: Kako bomo vzgajali in učili ml druge, če nas ne bodo naučili in vzgojili? To vprašanje je popolnoma upravičeno, kajti neredki so profesorji, ki so sicer strokovno neoporečni, če pa upo-

manjkanje prostorov in finančnih sredstev za njihov razvoj in na sistematično tega pripravljani. Zavedajo se, da mora večino teže vzgoje v tej smeri nositi ravno LMS, ki ima v okviru svojega programa možnost največ nuditi. In ne samo to. Učiteljskišniki lahko preko LMS najtočneje spoznajo nosilce razvoja našega novega, preropenega družbenega življenja, bodisi da so to politično ali družbene organizacije. S tem pa so pokazali, da se zavedajo, da bo družbeni delavec lahko samo tisti učitelj, ki se je že na šoli — na učiteljskištvu družbeno udeleževal in si že zgodaj pridobil določene, prepotrebne izkušnje. Kljub temu, da so postavili svobodne aktivnosti kot sredstvo za pridobivanje praktičnega znanja za vključitev v družbeno življenje komune, pa niso prezrli tega, da pouk svobodnih aktivnosti nudi učiteljskišnikom, kot vsem drugim učencem, možnost za smotrno izrabljanje prostega časa. Prav tako tudi niso pozabili, da je naloga LMS pri tem ustanavljanje in utrjevanje raznih oblik svobodnih aktivnosti in pa, kar je še važnejše, pravilno usmerjanje dijakov za delovanje v njih.

Ker pa se mladinci učiteljskišniki zavedajo, da bodo morali prej ko slej sprejeti tudi razne funkcije v družbenem upravljanju, so z vso prizadetostjo razpravljali tudi o delovanju skupnosti učencev na svojih šolah kot o najboljši šoli za pripravljanje in usposabljanje v resnične upravljalce. Pri tem so ugotovili, da so razredne skupnosti že naše svoje mesto in si zagotovile tudi določeno ugled, o čemer najlepše pričajo uspehi javnega ocenjevanja in opravičevanja, medtem ko smatrajo, da se šolske skupnosti še vedno niso povsod dovolj razvile in si našle pravo vsebino dela, kljub temu, da je problematika, ki bi jo morale reševati, do-

Skupina slušateljev večerne politične šole pred kulturnim domom v Trbovljah

K 1. maju, prazniku delovnih ljudi, čestitata uredništvo in uprava »Prosvetnega delavca«

O POPRAVNIH IZPITIH v zaključnih razredih osnovne šole

Pripis ob Batušičevi knjigi »Pregled povijesti umjetnosti«

Na osnovni šoli so ostali popravni izpiti le še v zaključnem razredu, kar lahko razberemo iz drugega odstavka 38. člena ZOŠ, ki pravi: »Učenci osmega razreda, ki so ob koncu šolskega leta ocenjeni z negativno oceno iz enega ali več predmetov, lahko z izpiti popravijo negativne ocene.«

Veliki meri že izvaja. Tukaj pa gre za nekaj drugega. Popravne izpite imajo običajno v VIII. razredu tisti učenci, ki so vse leto pokazali popolnoma negativno znanje ter bi, v primeru, da bi jim ne dali slabe ocene, delali krivico vsem ostalim v razredu. Dali smo jim zato popravni izpit, na tihem pa se morda že spoznamo, da bodo izdelali, čeprav njih znanje ne bo odgovarjalo v zadostni meri. Popravni izpiti bi v tem primeru lahko postali le še zgolj formalnost in bi izgubili na pomenu. Najbrž se ne motim, če trdim, da se morda to ponekod v večji ali manjši meri že izvaja. Torej nevarnost, na katero je treba opozoriti.

Dogodek, kot je natis Batušičevega »Pregleda povijesti umjetnosti«, ne bi smel ostati nezapažen med našo javnostjo, zlasti ne med predavatelji na šolah. Knjigo je natisnila Školska knjiga v Zagrebu.

Prav tako utegnjenemu obsegu ne moremo pričakovati drugega kot dokaj skraćeno in na najnujnejše omejeno zgodovinsko podoben likovne umetnosti. Zato bralca, ki ne pozna umetnostne zgodovine, ne bo imel občutka prostora in časa pri posameznih obdobjih drugače kot skozi umetnine. Batušič je prikazal le poglavne smeri v razvoju umetnosti, vključil je imena ustvarjalcev, ki so se mu zdeli nepogrešljivi. Tako interpretiranje nujno privede do tega, da se ob nizu imen avtor omeji pretežno na motivno predstavo umetnine — kar dopolnjuje reprodukcija — uvodni del, ki naj bi pojasnjeval dobo, pa ne daje dovolj poglobljene, čeprav skraćene podobe o najznačilnejših dogajanjih obravnavanega obdobja in smeri. Umetnost od neopresionizma dalje je preskopo zajeta, saj je prav od tega časa dalje doživljala bogat razcvet, in ne nazadnje — prav ta umetnost zadeva tudi današnji čas.

Avtor je skrbno obdelal abecedno urejeni tolmač pojmov in tujih nazivov ter tudi to podkrepil razlago s slikovnim gradivom. Reprodukcijske v knjigi so po šte-

vilu dokaj bogate, žal pa tehnično ne najbolj uspele. Izbor reprodukcij priča o Batušičevi meri za bitne umetnine, žal pa so reprodukcije različne velikosti, večkrat premajhne, da bi nudile dovolj jasno predstavo. Vsebinska knjiga ima ustaljeno klasičen prizvok tovrstnih umetnostno-zgodovinskih del. Vsekakor pa bi zaslužila nadrobno oceno.

Nedvomno imajo popravni izpiti namen, da omogočijo učencem, ki imajo pomanjkljivo znanje v posameznih predmetih, zamašiti vrzeli in si tako pridobiti pravico do spravevala o dovršeni osnovni šoli. Razumljivo je tudi, da je v interesu skupnosti, da te izpite izdela čim večje število otrok. Vprašanje je, ali je to izvedljivo? Mislim namreč, da glede na termin, ki ga postavljajo šolski kolektivi za te izpite, in tolikšni meri, ki bi jamčila uspeh na popravnem izpitu. Vsi se še spominjamo, kako neprimerno je bilo, ko smo imeli v juniju popravne izpite za vse razrede nižje gimnazije. Že isto leto je bilo dovoljeno opravljati vsem učencem, ki niso izdelali takrat izpita, da ga lahko opravljajo še enkrat v avgustu. Rezultati so bili torej negativni in pozneje v juniju ni bilo več popravnih izpitov. Smatram, da je zato nujno, da se tudi učencem VIII. razreda omogoči daljše razdobje za pripravo na popravne izpite, sicer se bomo znašli lahko samo pred dvema dejstvi: ali

1. da bo veliki večini spodrsnilo in bodo obenem izgubili možnost, da rednim potom dovrše osnovno šolo; ali

2. da bodo učenci izpit naredili ne glede na znanje, ker se bo smatralo za neprimerno, da bi jim zaprl pot naprej (predvsem v proizvodnji) zaradi enega ali dveh predmetov, ki jih v življenju verjetno ne bo potreboval. Morda bo kdo v zvezi s tem pripomnil, da bi bilo v tem primeru boljše, učenca izpustiti že prej. Popolnoma se s tem strinjam. Prepričana sem tudi, da se to v

reformirani šoli ne smemo iti. Podobni bi bili zdravniku, ki za napačno postavljeno diagnozo daje tudi napačna zdravila. Psihološko opazovanje otroka je težavno, toda za pravilno orientacijo učiteljevega dela v šoli in tudi izven nje nadvse hvaljevna naloga. Otroci so živ objekti, ki ga ne moremo »obdelovati« tako kot recimo kibar tvarino, iz katere kleše kip. Napaka, narejena pri vzgoji otroka, se teže popravi. Da bomo znali v danih situacijah pravilno ukrepati, moramo poznati telesna in duševne značilnosti otroka, ker se le tako lahko izognemo preuranjenim zaključkom in drugim napakam. Poznavanje otroka omogoča še ustrezno in individualno ravnanje z otrokom in boljše učno-vzgojne uspehe.

Režim šole v razredu lahko zavira ali pa pospešuje učencevo dejavnost, ravno tako kot sama organizacija razrednega dela. Vse to živo in neposredno zadeva vsakega posameznega učenca. V razredu je preostala disciplina, kateri so bile podvržene zlasti starejše generacije, odstopila mesto tako imenovani delovni disciplini. Ta omogoča sproščenost v šolskem delu in razbremenitev pozornosti od drže rok in telesa na važnejše naloge. Razredi so postali živahnejši, odnosi med učiteljem in učencem pa prirodnejši.

Reformirana šola je napovedala hud boj fevdalizmu z zahtevo, da naj pride učenec čim bolj od lastnega izkustva in znanja k novim spoznavam in novemu znanju. Aktivnost učencev je psihološko utemeljeno in hkrati boljše poročstvo za uspeh kot pasivno dojanje snovi po učiteljevem odpujanju. Raznovrstne dejavnosti otroka odkriva-

1. da bo veliki večini spodrsnilo in bodo obenem izgubili možnost, da rednim potom dovrše osnovno šolo; ali

2. da bodo učenci izpit naredili ne glede na znanje, ker se bo smatralo za neprimerno, da bi jim zaprl pot naprej (predvsem v proizvodnji) zaradi enega ali dveh predmetov, ki jih v življenju verjetno ne bo potreboval. Morda bo kdo v zvezi s tem pripomnil, da bi bilo v tem primeru boljše, učenca izpustiti že prej. Popolnoma se s tem strinjam. Prepričana sem tudi, da se to v

reformirani šoli ne smemo iti. Podobni bi bili zdravniku, ki za napačno postavljeno diagnozo daje tudi napačna zdravila. Psihološko opazovanje otroka je težavno, toda za pravilno orientacijo učiteljevega dela v šoli in tudi izven nje nadvse hvaljevna naloga. Otroci so živ objekti, ki ga ne moremo »obdelovati« tako kot recimo kibar tvarino, iz katere kleše kip. Napaka, narejena pri vzgoji otroka, se teže popravi. Da bomo znali v danih situacijah pravilno ukrepati, moramo poznati telesna in duševne značilnosti otroka, ker se le tako lahko izognemo preuranjenim zaključkom in drugim napakam. Poznavanje otroka omogoča še ustrezno in individualno ravnanje z otrokom in boljše učno-vzgojne uspehe.

Režim šole v razredu lahko zavira ali pa pospešuje učencevo dejavnost, ravno tako kot sama organizacija razrednega dela. Vse to živo in neposredno zadeva vsakega posameznega učenca. V razredu je preostala disciplina, kateri so bile podvržene zlasti starejše generacije, odstopila mesto tako imenovani delovni disciplini. Ta omogoča sproščenost v šolskem delu in razbremenitev pozornosti od drže rok in telesa na važnejše naloge. Razredi so postali živahnejši, odnosi med učiteljem in učencem pa prirodnejši.

Reformirana šola je napovedala hud boj fevdalizmu z zahtevo, da naj pride učenec čim bolj od lastnega izkustva in znanja k novim spoznavam in novemu znanju. Aktivnost učencev je psihološko utemeljeno in hkrati boljše poročstvo za uspeh kot pasivno dojanje snovi po učiteljevem odpujanju. Raznovrstne dejavnosti otroka odkriva-

Reformirana šola je napovedala hud boj fevdalizmu z zahtevo, da naj pride učenec čim bolj od lastnega izkustva in znanja k novim spoznavam in novemu znanju. Aktivnost učencev je psihološko utemeljeno in hkrati boljše poročstvo za uspeh kot pasivno dojanje snovi po učiteljevem odpujanju. Raznovrstne dejavnosti otroka odkriva-

NAŠI JUBILANTI Jakob Novak

Ni ga težko najti. Iz dneva v dan prihaja v Gosposko ulico, kjer ima Samopomoč prosvetnih delavcev svoje prostore. Tukaj mu je drugi dom, saj mineva letos 25 let, odkar je naš jubilar, šolski upravitelj v p. tov. Jakob Novak ter socialno humani ustanovi slovenskega učiteljskega združenja sodelavca in prijatelja. In tako se združujeta v njegovi osebnosti hkrati dva jubileja: sedemdesetletica njegove plodne življenjske poti in četrtsotletni jubilej dela za napredek in rast Samopomoči.

Rojen 24. aprila 1890 v Velikih Lipljenah na Dolenjskem, se je po končanem študiju na ljubljanskem učiteljski odtegnil svoji ožji domovini in je v razgibanem obdobju svojih službenih mest vzgajal in učil decu v Kanalu ob Soči, v Gojačah, v Plavah, v Desklah, v Dolenji Nemški vasi pri Trebnjem, dokler ni nastopil službe na Barju in sledilji na Viču, kjer je ostal osem let. Službena doba tovariša Novaka je bila doba njegove neumorne prosvetne dejavnosti posvečene mladini in ljudstvu, bil je vzor ljudskega učitelja — upravitelja, ki je znal s pravilnimi pedagoškimi posegi seči v srca najmlajših, kot dober organizator in vodnik svojemu ljudstvu, pa tudi večje svetovati s področja kmetištva, sadjarstva in vrtnarstva. Nad vse lep je bil njegov delež, ko se je kot izrazit funkcionar Obnovevalne zadrage v Dolenji Nemški vasi pri Trebnjem, danes naselje doživelo svoje obnovenosti in nove domove. S srčno priznanostjo je spremljal usodo zamejskih rojakov, mnogo je naslanjal izvenšolsko delo v napredne vrste šola, ki mu je bil v Trebnjem starosta. Odočen, živah, poln delovnega elana sebi ni iskal počitka.

Pretekli teden smo imeli učenci I. osnovne šole priložnost slišati nekaj poučnih zdravniških predavanj. Po razlagi nam jih je pokazal v neklikih posodah, tako da smo vsaj spoznali, kako približno izgledajo v razred smu prišli pod vtisom tega uspešnega predavanja.

Se sepse je bilo drugo predavanje o spolni vzgoji. Toda žal je bilo slabobiskano. A prav to predavanje je bilo za nas, doraščajočo mladino, mnogo važnejše. Tovarišica nam je govorila o pomenu človeka in o njegovi vrednosti. Na kratko nam je orisala tudi važnejše dele telesa in zleze ter kako delujejo posamezni organi. Na koncu nam je še povedala

Objava upraviteljstva in učiteljskega osnovnih šol
Zavod za slepo mladino v Ljubljani bo z novim šolskim letom zopet sprejel novince, sipe šolske obvezne učence, kakor tudi kasneje oslepele učence v prelojanje in učence, ki zaradi okvare vida ne morejo sediti pouku v rednih šolah.
Šolska upraviteljstva in učiteljskega osnovnih šol prosimo, da nam zaradi evidenc prijavijo posamezne primere in to direktno in čimprej. Navedejo naj osebne podatke o otroku in točen naslov, da lahko pravobasno ukrenemo vse potrebno za sprejem.
Zavod vodi tudi evidenco scepih otrok v predšolski dobi, zato prosimo, da po možnosti javite tudi take primere.
Zavod za slepo mladino ima popolno osemletno osnovno šolo s posebnim dodatnim poukom za slabovidne in oddelkom za predšolske otroke.
Ravnateljstvo
Zavoda za slepo mladino v Ljubljani
Ljubljana, Langusova 16

Sam je bil v šolskem odboru OF, vsa družina je zbirala in oddajala vsake vrste material za naše borbe.

Tak je dočakal svoje življenjsko praznovanje. Z vsvo vestnostjo in čutom odgovornosti dela sedaj pri Samopomoči. Na njegovih rarnenih slovi tako rekoč vsa administracija od blagajne do knjigovodstva. Nemajhna stvar, ako imamo pred očmi, da šteje Samopomoč preko 2000 članov.

Sedemdesetletnico jubilaria Novaka spremlja širok krog prosvetnih delavcev z občutki iskrene, tople hvalečnosti do vsega, kar je ustvaril, spremlja pa ta jubilej tudi z najlepšimi željami, da bi mu bilo usojenih v zdravju in osebnem zadovoljstvu še mnogo uspešnih, lepih dni.

Skupinski pouk — priprava za življenje

Akademski slikar prof. Pavle Bozovičar proučevala leta 50-letnico svojega življenja.

Realističnemu slikanju je ostal zvest vse do današnjih dni. Ko sem ga vprašal, kaj meni o sodobnem slikarstvu, je dejal: »Osebnost mi stvaritve niso všeč, čeprav spoštujem in cenim slikarsko in umetniško osebnost ustvarjalcev. Morda je sedanja doba slikarskega upodabljanja le prehodno obdobje; kdo ve, čas bo povedal svoje.«

V naši reformirani šoli zavzema skupinski pouk docela svojevrstno mesto. S to novo učno obliko želimo doseči, da bi pri pouku vključili v delo prav vsakega učenca.

Kulturni globus
Izbor gledaliških predstav za Sterlino pozornje. Do začetka aprila je morala zaključiti z delom posebna komisija, ki je imela nalogo, da preveri igralsko kvaliteto prijavljenih gledaliških družin, ki so se prijavile za nastop na tradicionalnih igranjih v Novem Sadu, na Sterljinem pozorju. Pri nas je komisija ogledala dela Bora, Krefta, Smoleja, Mkeina, Tavčarja in Remca. Sterlino pozornje pomeni pregled najboljših dramskih del jugoslovanskih avtorjev, zato je umljivo, da vlada veliko zanimanje za to tradicionalno prireditve.

pa svojo nalogo, ki pa je primerno izbrana in jo sestavlja več delov: poročilo, risba, skica itd. Skupine torej združeno iščejo nova spoznanja, sestavljajo poročilo in člani skupine pomagajo drug drugemu.

izkaže potreba, tudi učitelj kaj dopolni. Sledi kratek povzetek vsega in nemara celo slika na tabli z opornimi točkami. Tako dosežemo, da vsi učenci obvladajo učno snov.

UVELJAVLJENI SO NOVI PREDPISI

V Uradnem listu LRS št. 12 z dne 7. aprila 1960 je objavljen nekaj predpisov, ki delno spreminjajo, delno pa dopolnjujejo sodeležne predpise, ki zadevajo prav prosvetne delavce. Te nove predpise je izdal izvršni svet Ljudske skupščine LRS na podlagi predpisov Zakona o javnih uslužbenih ter na podlagi 1. in 8. točke Odloka o okvirih za uvedbo posebnega dodatka za učno osebje določene specialnosti na strokovnih šolah ter Odloka o okvirih za uvedbo osebne dodatka za učno in vzgojno osebje na šolah in drugih vzgojnih in izobraževalnih zavodih (Uradni list FLRJ št. 5/1959).

V naslednjem vam želimo na kratko seznaniti s temi novimi predpisi.

UREDBA O BREZPLAČNEM STANOVANJU IN KURIVU UČNEGA IN VZGOJNEGA OSEBJA

Doslej, t. j. do 15. aprila 1960, ko je začela veljati nova uredba, je bila v veljavi Uredba o pravici učiteljev, vzgojiteljev in profesorjev do brezplačnega stanovanja in kuriva (Uradni list LRS št. 22 od 11. VII. 1950). Nova uredba to staro uredbu razveljavlja.

Po novi uredbi ima učno in vzgojno osebje, ki dela na šolah in vzgojnih zavodih v vseh, pravico do brezplačnega stanovanja in kuriva. Kateri kraji se štejejo za vasi, mora določiti okrajni zbor okrajnega ljudskega odbora po zaslujanju občinskih odborov občinskih ljudskih odborov. Da ne bo po nepotrebnem negotovanja, priporočamo vsemu prizadetemu učnemu in vzgojnemu osebju v vseh, da se po upravnih in sindikalni poti pobrigajo, da bodo občinski ljudski odbori neomudoma predlagali okrajnim ljudskim odborom, katere kraje je šteti za vasi v smislu nove uredbe, da bo to vprašanje čimprej dokončno razščiteno.

Prizadetim pripada primerno in številu družinskih članov ustrezno stanovanje.

Poleg brezplačnega stanovanja pripada učnemu in vzgojnemu osebju — seveda v vseh — letno tudi kurivo. In sicer: osebi brez otrok 2 pr. m drv in 250 kg premoga, osebi z otroki pa glede na število otrok od 4 do 6 pr. m drv in od 300 do 1000 kg premoga. Kjer je dodeljen premoški otežilec, na kar bo verjetno primer v težko dostopnih krajih, se lahko upravičencu dodelijo samo dva, pa tudi nasprotno, kjer je otežilec dodeljen dr. samo premož. V takih primerih se bo računalo 750 kg premoga za en pr. m drv.

V primeru, da sta po tej novi uredbi ali po kakšnem drugem predpisu upravičena do brezplačnega stanovanja in kuriva zakonca, ki stanujeta skupaj, ima pravico do stanovanja in kuriva samo eden. Upamo, da ta predpis v praksi ne bo našel na težko.

Namesto brezplačnega stanovanja in kuriva lahko upravičenc dobijo tudi nadomestilo, vendar se to nadomestilo plačuje v mesečnih zneskih, za pripadajoče kurivo pa naenkrat za vse leto. Denarno nadomestilo se določa po višini nadomestila za ustrezno stanovanje in kurivo, oz. kraljevini cen kuriva. Kljub pravici do nadomestila v denarju pa se mora upravičenci na njegovo zahtevo dati stanovanje in kurivo v naravi, kolikor je to glede na razpoložljive razmere mogoče.

Po potrebi bo Svet za šolstvo LRS izdal še navodila za izvrševanje te nove uredbe.

ODLOK O POSEBNIH DODATKU ZA UČNO IN VZGOJNO OSEBJE NA ŠOLAH IN DRUGIH VZGOJNIH IN IZOBRAŽEVALNIH ZAVODIH

Ta odlok je izdal izvršni svet Ljudske skupščine LRS skladno z 8. točko Zveznega odloka o okvirih za uvedbo posebnega dodatka za učno in vzgojno osebje na šolah in drugih vzgojnih in izobraževalnih zavodih (Uradni list FLRJ št. 5/1959), ki smo ga že večkrat omenili v naših pravnih nasvetih. Novi odlok se popolnoma sklada z določili Zveznega odloka.

Republiški odlok je stopil v veljavo z dnem objave v Uradnem listu LRS, t. j. dne 7. IV. 1960, uporabljal pa se bo od 1. januarja 1961 dalje, vendar pa lahko občinski ljudski odbori v okviru svojih sredstev izplačujejo posebne dodatke po tem novem republiškem odloku že od 1. maja 1960 dalje.

Z dnem, ko je začel veljati ta nov republiški odlok, je prenehal veljati doslej veljavni odlok o posebnih dodatkih za učno in vzgojno osebje (Uradni list LRS št. 38/54).

Odloče o teh posebnih dodatkih bodo izdajali za šolstvo pristojni sveti ljudskih odborov.

Republiški odbor navaja 11 podlag, po katerih učnemu in vzgojnemu osebju pripada poseben mesečni dodatek v okviru najnižjega in najvišjega zneska. Teh podlag v našem seštevku ne navajamo posamično, ker so v samem odloku jasne in zato priporočamo, da jih učno in vzgojno osebje je pazljivo prečita. Opozarjamo na to, da prejemanje posebnega dodatka po republiškem odloku na eni podlagi ne izključuje pravice posebnega dodatka na drugi podlagi, vendar sme prejemati učno in vzgojno osebje največ dva posebna dodatka po tem odloku, če izpolnjuje pogoje zanje.

ODLOK O POSEBNIH DODATKU ZA UČNO OSEBJE Določene SPECIALNOSTI NA STROKOVNIH ŠOLAH

Naslovni odlok je bil izdan na podlagi ZJU v zvezi s 1. točko odloka o okvirih za uvedbo posebnega dodatka za učno osebje določene specialnosti na strokovnih šolah (Uradni list FLRJ št. 5/1959). Ta slednje navedeni odlok je izdal Zvezni izvršni svet in je v točki 1 določil, da lahko republiški izvršni sveti uvedejo poseben dodatek za učno osebje določene specialnosti na strokovnih šolah, ki ima praktični pouk, ali največ učnih ur iz enega ali več teoretičnih strokovnih predmetov in ki ima tudi ustrezno šolsko izobrazbo, ki jo določijo republiški izvršni sveti. Republiški izvršni svet je ustrezno šolsko izobrazbo določil v novem republiškem odloku. Za specialnost šteje izobrazbo

ustrezne stroke ali ustrezno višje strokovne šole, izobrazba fakultete ali ustrezne visoke šole in izobrazba ustrezne umetniške akademije. Za učno osebje določene specialnosti šteje tudi učno osebje na strokovnih šolah z nazivom učitelj praktičnega pouka ter učno osebje na pomorskih ali brodatarskih šolah, ki ima praktični pouk, ali pa poučuje več kakor polovico svojih obveznih učnih ur iz enega ali več teoretičnih strokovnih predmetov.

Upoštevajoč strokovno izobrazbo učnega osebja, znaša poseben dodatek 2000 din do 6000 din mesečno. Določbe tega novega odloka se nanašajo tudi na učno osebje določene specialnosti, ki je na položaju ravnatelja (upravitelja) oz. šefa oddelka strokovne šole. Ravnatelju (upravitelju) oz. šefu oddelka strokovne šole pa se posebni dodatki ne sme določiti v nižjem znesku kakor drugemu učnemu osebju te stopnje strokovne izobrazbe na isti šoli oz. na istem oddelku.

Ta dodatek pripada učnemu osebju le za čas, dokler služi na strokovni šoli.

Odlok je začel veljati dne 7. aprila 1960, uporabljal pa se bo od 1. januarja 1961 dalje, vendar pa lahko ljudski odbori v okviru svojih sredstev izplačujejo posebne dodatke po njem že od 1. maja 1960.

IV. ODLOK O HONORARIJH NA ŠOLAH IN DRUGIH VZGOJNIH IN IZOBRAŽEVALNIH ZAVODIH

Navedeni odlok je bil izdan na podlagi 240. čl. ZJU, ki določa, da honorarni učitelji na šolah in fakultetah dobivajo honorar na uro ali pavšalen mesečni honorar in da natančneje določbe o honorarijih predpiše republiški izvršni svet. To se je s citiranim odlokom zgodilo. Ta ureja honorarje za osebe, ki so redno zaposlene v gospodarstvu ali drugih službah (torej ne na šolah) in poleg tega opravljajo še honorarno vzgojno in učno delo na šolah in drugih vzgojnih in izobraževalnih zavodih, medtem ko za plačevanje nadur, ki jih opravi učno in vzgojno osebje na šolah in drugih vzgojnih in izobraževalnih zavodih, veljajo posebni predpisi. V skladu s tem določa ta novi odlok, da od dneva, ko začne veljati, preneha veljati I. poglavje odloka o nagrajevanju za nadurno delo v prosvetno-znanstveni službi in v drugih vzgojnih zavodih (Uradni list LRS št. 6/1956). Iz tega pa sledi, da še nadalje velja II in III. poglavje starega odloka o delovni obveznosti in o nagrajevanju za nadurno delo v prosvetno-znanstveni službi na šolah in drugih vzgojnih zavodih.

Članom mariborskega okraja

Komisija prosv. in znanstvenih delavcev pri OSS-u tudi letos organizira letovanje za svoje članstvo v Portorožu. Pravico do letovanja bodo imeli tudi družinski člani.

Letovanje bo v portoroški šoli — to je »Vila Martija« z lepo lego v središču Portoroča, tik ob obali, v sobah je po 4-8 ležajev, ta pa bodo po potrebi ločena s špansko steno. Hrana bo dobra. Plaža je bikva. Oskrbitvena zrna za odrasle 500 din, za otroke od 4-12 let 250 din. V to ceno ni vračunano turistična taksa, katero bo vsak vplačal oó prihodu v Portorož. Ker so lani nekateri prosvetni delavci letovali z mariborskimi otroki in so se pojavile neveselosti, se letos otroci do 4 let ne bo sprejemalo. Z letovanjem začnemo 1. julija 1960. Vsaka izmena traja 10 dni. Izmena bodo medice: 1. julija — 11. julija

12. julija — 22. julija
23. julija — 2. avgusta
3. avgusta — 13. avgusta
14. avgusta — dalje rezervirano za pevski zbor.

Na dan prihoda prejme vsak kosilo in večerjo. Na dan odhoda pa zajitek. Vsač naj se izrazi po možnosti za 2 izmeni, da ga lahko uvrstimo v eno ali drugo. Priznamo, da vsak prijavitelj se prijavo vplača polovico določenega pripevka, kajti le te prijave bomo upoštevali.

Jasno je, da bodo režijski stroški (najemina, elektrika, vodnina, prevoz inventarja itd.) večji, zato priznamo, da podružnice pripjevajo 10% svojih dohodkov, kakor je bilo sklenjeno na letnem našega študentskega Pismene prijave (po formulirju) do 1. julija sprejema: Kennik Lojzka, IV, osnovna šola, Maribor, Zolgarjeva 18.

»JEZIK IN SLOVSTVO«

»Jezik in slovstvo« je z letošnjim šolskim letom stopil v peti letnik; doslej se je vrstilo pet števk. Kot že naslov pove, obravnava list jezikovna in literarna vprašanja. Čeprav prevladuje slavistično gradivo, kar je umljivo, vendar ne bi mogli zapaziti ekskluzivnosti tovrstnih prispevkov.

List »Jezik in slovstvo« je namenjen predvsem predavateljem na šolah, kot tudi vsem, ki se zanimajo za tovrstno problematiko. Vsebinski prispevki posameznih števk govori o raznovrstni problematiki, pogosto tudi o tvari, ki je dobrodošla predavatelju za šolsko uro. Ogledimo si nekatero sestavke v posameznih števkih.

Prva številka prinaša prispevek Viktorja Smoleja »Kdor za domovino umre, je živel dovolj«. Tu se seznanimo z dejavnostjo Ivana Roba med NOB. Zelo razveseljuje je sestavek Vitka Muska »Zolajeva Benčina v filmu«. Tu je Musek spregovoril o prenosu Zolajevskega romana na film in s filmsko analizo razčlenil obdajavo filma, Jakob Solar je spregovoril o rabi vzneška »ina ter v naslednji številki lista zaključil pogosto obravnavano temo.

Šolska reforma je napolnila lilo Mamuziča k razmišljanju, kako uvajati mladino v leposlovje. V članku »Popeljimo mladino v svet književnosti« je nanzal vrsto zapazanih in misli, ki so dokaj uporabne za predavatelje. »Partizanski slovenski čitanki« Viktorja Smoleja bralca bolj informirata o šolsko-prosvetnem prizadevanju z časa NOB, kot pa podajeta nadrobno oceno.

V tretji številki je načel F. Bežaj vprašanje »Damašnje onomastike pri Slovanih«. Zanimanje za razvoj slovanskega imenoslovja je sprožil slavistični kongres v Moskvi, Emil Stampar je v študiji »Svetozar Marković podal pregledno sliko o delu in miselnosti srbskega revolucionarja, ki je v svojim političnim in publicističnim delom kljub kratkotrajnemu življenju doprinesel napredne poglede na politična, družbena in kulturna dogajanja pri nas. Tema o »Slovenskih nalogah v srednji štolsi Silvestra je po praktični vrednoti vsebinsko zaokrožena, primeri so skrbno odbrani, pedagoško podkrepjeni s tehtno mislijo.

Ob stoletnici obitelji rojstva Julija Sovaškega je Rozka Stefan predstavila Mickelwiczovega sodobnika. V četrti številki najdemo dva prispevka, ki natančnata je obravnavano temo o deljenju besed v slovensčini. Prvega je napisal J. Toporiščič, drugega pa B. Urbančič. Oba prispevka doprinašata nekaj misli pred izidom novega slovenskega pravopisa.

Peta številka »Jezika in slovstva« pričinja z razmišljanjem Toneta Bajca »O purizmu in purizmu«. Simpatično zastavljena beseda povede bralca skozi zgodovino našega jezika ter zaključuje z mislijo, da so puristične skrajnosti jeziku škodljive in obojne na neusep. Jože Pogacnik je podal v »Predromantičnih elementih« v pesmi Valentina Vodnika nove poglede na pesni prosvetljenca. O našem šolskem gledališču je spregovoril Mirko Mahnič. Tokrat je povedal o malem gledališču (za

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

opozarja prosvetne delavce na naslednje priročnike:

- ARNOŠT KOLMAN: **Logika 400 din**
- BOGDAN URATARIČ: **Botanične učne ure 320 din**
- BOGDAN URATARIČ: **Botanične ekskurzije 400 din**
- TONE LJUBIČ: **Veselo, lepo in koristno 300 din**
- DRAGO VONČINA: **Šoski upravitelj 200 din**
- VLADO VOGLAR: **Peskovnik 180 din**
- ZDRAVKO OMERZA: **Logopedija 600 din**
- IVAN KREČIČ: **Filozofija rastlin in domačih živali 1200 din**

Zahtevajte knjige v vseh knjigarnah ali pa jih naročite naravnost pri DRŽAVNI ZALOŽBI SLOVENIJE — LJUBLJANA — MESTNI TRG 26.

Tečaji za predavatelje tujih jezikov

Centralni odbor Sindikata prosvetnih in znanstvenih delavcev Jugoslavije in Društvo za tuje jezike pripravljata tečaje tujih jezikov: za angleščino od 4. julija do 30. julija 1960; za nemščino od 4. julija do 30. julija 1960;

za ruščino od 31. julija do 24. avgusta 1960;

za francoščino od 31. julija do 24. avgusta 1960.

Tečaji bodo v Strugi ob Ohridskem jezeru, tečajniki pa bodo stanovali v novem poslopju Internata Srednje tehniške šole v Strugi ob Ohridskem jezeru.

Pravico do obiskovanja teh tečajev imajo predavatelji tujih jezikov s fakultete izobrazbo in absolventi višjih pedagoških šol, ki dobro obvladajo ustrezní tují jezik.

Sekretariat Zveznega izvršnega sveta za prosveto in kulturo plača stroške za organizacijo tečajev in predavatelje, udeležence tečajev sami pa plačajo hrano in stanovanje.

Cena dnevne penziona znaša din. 600 za osebo. V to ceno je vračunano prenočevanje v sobah po 3 ali 4 postelje, trije obroki hrane in turistično taksa.

Prijave za navedene tečaje je treba poslati do 25. maja 1960 na naslov: Sindikata prosvetnih in znanstvenih delavcev Jugoslavije, Komisija za vezje za inostranstvom — Beograd, Kralja Milutina 68, poštni šah 310.

Ker je število udeležencev tečajev določeno, priporočamo, da se zainteresirani prosvetni delavci prijavijo do navedenega roka.

Republiški odbor Sindikata prosvetnih in znanstvenih delavcev Slovenije

Zahvala

Ob 60-letnici so se me spomnili premožni prijatelji in znanci. Naj mi opozorijo, ker se ne utegnem vsem pisмено zahvaliti za čestitke, zato jim tem potom pošiljam pozdrave in zahvalo za pozornost.

JOŽE ŽUPANČIČ

Slovo od pevskega zboru »Prosek — Kontovelj«

Ime Milana Pertota je slovenskemu učiteljsstvu in vsem, ki spremljajo glasbeno življenje, znano. Pred vojno je učiteljeval na litijski osnovni šoli, leta 1938 pa se je preselil v Maribor. Nekaj časa je vodil Učiteljski pevski zbor v Ljubljani. Ko je bil za učitelja v Ljubljani, je strokovno sposobnost učitelja domačih pevskih zborov »Ljupce« v Mariboru. Pa je prevzel vodstvo »Glasbene matice« in je vodil tudi zadnji, zgodovinski koncert tik pred začetkom nemškega vpada v odbravsko prestolico. Po osvoboditvi je odšel v svoj rojstni kraj Trst, kjer je pomagal pri kulturnem delu, vodil glasbeno šolo, med drugim pa bil tudi pevovodja pevskega zboru »Prosek-Kontovelj«, ki šteje 35 članov-pevcev.

V Trstu in okolici deluje 14 slovenskih pevskih zborov. Na zadnjem pevskem festivalu, kjer so tekmovali 14 pevskih zbori iz Trsta in okolice, je dosegel Milan Pertot s svojimi pevci I. mesto in so tako postali najboljši slovenski pevski zbor na tržaškem ozemlju.

Pevci iz Proseka in Kontovela so lansko leto gostovali v Sloveniji, med drugim v Anhornem, Sežani, Hraščniku ob Savi, letos v marcu pa v Mariboru in v zdravilišču na Pohorju; vse te koncerte je vodil Milan Pertot.

Tovariš Milan zadnje čase precej bočeha, kar mu otežuje dirigentsko delo, zato se je iz zdravstvenih razlogov pred dnevi poslovil od svojega zboru.

Prosvetno društvo »Prosek-Kontovelj« v Trstu je priredilo Milanu Pertotu ob slovesu od zboru prisrčno počastitev. Ta je bila v društvu

Potovanje prosvetnih delavcev v London

Komisija za stike s tujnino pri Sindikatu prosvetnih in znanstvenih delavcev Jugoslavije pripravila potovanje za naše člane v času šolskih počitnic v Londonu. Potovanja bo skupina 35 prosvetnih delavcev, ki bodo 14 dni v Londonu. Stanovanje in hrana bo v centru mesta (Great Russell Street, London W. C. 1) Skupina bo odpotovala iz Beograda 16. julija 1960. Cena za potovanje znaša din 62.000 za osebo.

V ceno je vračunano: viziranje potnih listov v tujih predstavništvih, rezervacija mesta v vlaku, vozna karta II. razreda od Jesenic na Gor. do Londona in nazaj, stanovanje in popolna prehrana v Londonu, izplačane devize v vrednosti din 18.000. Vodji je tudi preskrbljen.

Za to potovanje se lahko prijavi člani Sindikata prosvetnih in znanstvenih delavcev Jugoslavije. Prijava mora vsebovati: ime in priimek; očetovo ime; kraj in datum rojstva; znanje; šola oziroma ustanova, kjer je prijavitelj zaposlen; točen naslov stanovanja; lastnorčni podpis prijavitelja. Ta prijava mora imeti priloženo oziroma priporočilo sindikalne podružnice, da je prijavitelj res član in da potovanje priporoča.

Take prijave bomo sprejemali do 13. maja 1960. Prijave brez priporočilo sindikalne podružnice ne bomo upoštevali. Enako ne bomo upoštevali prijav, ki jih bomo dobili po navedenem roku. Prijave je treba poslati na naslov: Sindikat prosvetnih in znanstvenih delavcev Slovenije, Ljubljana — Cufarjeva 8.

Vsi člani, ki se bodo prijavi za potovanje in ki bodo izbrani, bodo dobili vsa potrebna pojasnila, od naše Komisije iz Beograda. Po prejemu tega obvestila bo moral izbrani prijavitelj nakazati din 3000 kot predujem na naslov Komisije. Ta znesek se ne bo vrnil, če prijavitelj ne bo iz kakršnih koli razlogov potoval v London. Vsa udeležencev potovanja bo vplačal polovico ostalega zneska Komisiji 20 dni pred odhodom na pot, ostali znesek pa bo lahko plačeval v mesečnih obrokih do 10. XII. 1960 (za kar bo predložil odgovarjajočo menico).

Opomba: Tega potovanja se lahko udeležijo le oni člani, ki še niso izkoristili v letošnjem letu dovoljenih deviznih sredstev za potovanje v tujino. Republiški odbor

Kulturni, prosvetni in zgodovinski zavod »BOREC«, Ljubljana, Titova 17

Knjižni program:

1. Knjižna zbirka »BOREC« — 5 knjig

- Cena za prednaročnike do 30. junija 1960 3650 din, knjigo-trška cena 4100 din
- a) »VIHARNI CASI«, II. del 500 din 590 din
- b) R. Polič: »ŽITA ZORJEO«, II. del knjige »ČUDEŽNA POMLAD« 590 din 680 din
- c) Hinko Bratož-Okli: DNEVNIK PARTIZANA«, II. del 980 din 1070 din
- d) J. Veble-Hodnikova: »PREZIVEL SEM TABORIŠČE SMRTI« (Auschwitz) 630 din 720 din
- e) R. Viganò: »NEŽA GRE V SMRT« 950 din 1040 din

2. Knjižna zbirka »DOKAZI« — 2 knjigi

- a) S. Lenardič: »URH« 210 din
- b) Dr. Volčjak-dr. Bidovec: »BOLNICA FRA-NJA« 320 din

3. Dela izven zbirke — 3 knjige

- a) M. Vujović: »SREČANJA V VOJNI«, prevod iz srbohrvaščine 740 din
- b) M. Jovanovski: »NABREKLE ZVEZDE«, prevod iz makedonščine 740 din
- c) Ignac Koprivec: »KOČEVSKI PROCES«, dokumentarno delo 1170 din

4. Mladinska literatura — slikanice

- a) T. Seliškar: »JERNEJKOV ODRED«, ilustriral J. Vidic 330 din
- b) F. Bevč: »OGNJNI KRST GREGCA PETELINČKA«, ilustriral T. Stegovec 330 din
- c) J. Ribičič: »RAZBITA HAJKA«, ilustriral R. Hlavaty 330 din

Mesečna revija »BOREC« — 12 zvezkov

letna naročnina 600 din

Stenske slike predsednika republike maršala Tita

Stenske slike znamenitih partizanskih krajev

Grafike, slike, kipi, reprodukcije del naših in svetovnih slikarjev, voščilnice za vse prilike, razglednice

NAROČILA SPREJEMAMO DIREKTNO IN POTOM POVERJENIKOV • ZAHTEVAJTE PROSPEKTE

NOVOSTI

Alžan F. in Klavora A.: Trgovinsko računstvo za trgovske vaje, 2. neizpr. izd. Ljubljana, Državna založba Slovenije 1960. Knjiga naj bi bila v pomoč predavateljem in vajencem na šolah, pa tudi vsem tistim, ki so zaposleni v trgovskih in drugih gospodarskih organizacijah.

Prijatelj Niko: Uvod v matematično logiko. Ljubljana, Mladinska knjiga 1960. Knjižnica Sigmua. Avtor želi posredovati slovenskemu izobražencu, predvsem mladini, osnovne te relativno mlade veje matematike.

Zagrebaška založba Naprijed je izdala prevod zelo zajetne knjige: Croce Benedetto: Estetika kao nauka o jeziku i opća lingvistika. 1960.

Prosvetni delavci

izdajatelj: Republiški odbor Sindikata prosvetnih in znanstvenih delavcev LRS
— List izhaja štiriinajstodnevno Uredja uredništvo: Drago Gam — Naslov uredništva: Ljubljana, Kopitarjeva 2 — Telefon uredništva: 39-151 do 183, int. 368
— Naslov uprave: Ljubljana, Nazorjeva 1 — Telefon uprave: 22-284 — Letna naročnina 300 din — Štev. ček rač.: 600-703-140 — Tiska ČZP »Ljudska pravica« — Poština plačana v gotovini